

ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
ที่จัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI)
ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)
Achievement of Critical Reading for Mathayomsuksa 5 Students of
Prasarnmit Demonstration School (Secondary) Using Concept-Oriented
Reading Instruction and SQP2RS Strategy

เอกพงษ์ ใจสมหวัง¹, มีชัย เอี่ยมจินดา²

Ekkapong Jaisomwang¹, Meechai Eiamjinda²

Corresponding Author E-mail: auswukk.hmth@gmail.com

Received: 2022-10-29; Revised: 2023-01-10; Accepted: 2023-02-23

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนจำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การอ่านแบบเน้นมโนทัศน์, กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส

¹ นักศึกษาศาขการการสอนภาษาไทย, ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹ Student in Master of Education Degree, Thai Language Teaching, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

² Advisor, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare Mathayomsuksa 5 students' Prasarnmit Demonstration School (Secondary) critical reading achievement of online texts before and after using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy and 2) study students' opinions towards learning management using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy. The sample used in this research were 35 students. The research instruments were 1) lesson plans with an Index of Item-Objective Congruence of 1.00. 2) a critical reading achievement test with an Index of Item-Objective Congruence of 0.67 – 1.00, and 3) a questionnaire on the students' opinions on learning management using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy with an Index of Item-Objective Congruence of 1.00. The data were analyzed in terms of mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The results of this research were as follows:

The achievement of students after using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy was significantly higher than before using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy at the .05 level. The opinions of students on learning management using Concept-Oriented Reading Instruction and SQP2RS Strategy were on “the most” level.

Keywords: Critical Reading, Concept-Oriented Reading Instruction, SQP2RS Strategy

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ใช้สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี ผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2564 (THAILAND INTERNET USER BEHAVIOR 2021) ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2562) พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจได้ตอบข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 36 นาที และยังพบว่ากลุ่ม Gen Z (ผู้ที่เกิดในปี ค.ศ. 1997-2009) มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยใช้เวลาไปกับการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ 5 ชั่วโมง 23 นาที นอกจากนี้ ผลสำรวจดังกล่าวยังแสดงถึงพฤติกรรมของผู้ใช้เน็ตที่ใช้เวลาไปกับการกิจกรรมออนไลน์ โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ การติดต่อสื่อสารออนไลน์ ดูรายการโทรทัศน์/ดูคลิป/ดูหนัง/ฟังเพลงออนไลน์ ค้นหาข้อมูลอ่านโพสต์ข่าว/บทความ/หนังสือออนไลน์ และซื้อสินค้า/บริการออนไลน์ ตามลำดับ

จากข้อมูลการใช้ออนไลน์ข้างต้นทำให้เห็นว่า “สื่อออนไลน์” มีบทบาทต่อพฤติกรรมการใช้เน็ตของผู้คนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ภายในเวลาที่รวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนการรับ-ส่งต่อข้อมูลข่าวสารต่อไปในวงสังคมต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่และส่งต่อนั้นอาจมีทั้งข้อมูลที่เป็นจริงและไม่จริง และอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือความวุ่นวายตามมาได้ ดังนั้น เมื่อผู้รับสารหรือผู้อ่านเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายมากขึ้น ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องมีทักษะการอ่านเพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริง และประเมินคุณค่าจากข้อมูลข่าวสารที่อ่าน ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเลือกรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์และเรียนรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างเท่าทัน ดังที่ มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548: 19) กล่าวว่า การอ่านเป็น “พาหนะ” ที่สำคัญที่สุดที่จะนำพาผู้อ่านไปท่องโลกแห่งความรู้ เนื่องจากสะดวก ประหยัดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด ย่อมมีโอกาสอันเท่าเทียมที่จะใช้พาหนะการอ่านพาเราไปแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในแง่ของการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาความคิดและสติปัญญาของผู้เรียน โดยการค้นหาจุดมุ่งหมาย เจตนา แยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ตีความวิเคราะห์ ประเมินคุณค่าของเนื้อหาบทอ่าน และประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งกระบวนการอ่านดังกล่าวเรียกว่า “กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ” ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Cooper and Others (1988: 81) ที่กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการกำหนดให้ผู้อ่านประเมินตัดสินเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านขึ้นอยู่กับการพิจารณาและความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง โดยผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาในการใคร่ครวญสิ่งที่อ่านอย่างพินิจพิจารณาเพื่อตัดสินประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยไว้ในสาระที่ 1 การอ่าน กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยสรุปได้ว่า นักเรียนสามารถตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล สามารถคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นได้แย้งกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 37-54)

แม้ว่ากระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะมีความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ผู้วิจัยยังพบข้อมูลปัญหาการอ่านของนักเรียนที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สรุปได้ว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มี 4 ประการ ดังนี้ ประการแรก นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน เห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องน่าเบื่อและเห็นว่าในกิจกรรมการอ่านบางครั้งเป็นการบังคับให้อ่าน ประการที่สอง นักเรียนขาดสมาธิในการอ่าน เพราะมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การเล่นเกมในโทรศัพท์มือถือ และประการที่สาม เนื้อหาบทอ่านไม่มีความน่าสนใจและไม่ดึงดูดใจผู้เรียน เนื้อหาบทอ่านมีเนื้อหาที่ผู้เรียนยังไม่ได้เรียนหรือไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ซึ่งเนื้อหาอาจมีขนาดยาวมีความสลับซับซ้อนหรือเนื้อหานั้นอาจต้องใช้องค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป จึงส่งผลให้นักเรียนทำความเข้าใจได้ยากและไม่อยากอ่านในที่สุด และประการสุดท้าย เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากสาเหตุก่อนหน้า ทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ ไม่สามารถตัดสินใจประเมินค่าของเนื้อหาบทอ่านได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล

จากปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยเร่งด่วน เนื่องจากเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการใช้ชีวิตท่ามกลางการใช้สื่อออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และใช้ในการพัฒนาต่อยอดความรู้ โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เดิมที่อ่านเพื่อตั้งคำถาม ตรวจสอบค้นหานำมาวิเคราะห์ให้เกิดคำตอบ และนำไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนเกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ได้คำตอบที่กว้างและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านพบว่า มีเทคนิคหรือกลวิธีในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านของผู้เรียนหลากหลายวิธี ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกวิธีแก้ปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มา 2 วิธี คือ 1) การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และ 2) กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) เนื่องจากวิธีการสอนอ่านทั้งสองรูปแบบล้วนมีจุดเด่นที่น่าสนใจ อาทิ วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategies) ในระหว่างกิจกรรมการอ่าน และเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านของผู้เรียน ส่วนกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) จะส่งเสริมทักษะการอ่านให้มีความเชี่ยวชาญและมีการคิดที่มีประสิทธิภาพ สามารถตั้งคำถาม หาคำตอบ และตรวจสอบ และสรุปความใจในเรื่องที่อ่าน แสดงความรู้สึกความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาจากแนวคิดของ Anderdon and Guthrie (1996) ซึ่งกล่าวถึงประโยชน์ของการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) สรุปได้ว่า การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์จะช่วยเติมเต็มการอ่านในระยะยาว ทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการอ่านมากยิ่งขึ้น และพัฒนาการที่เกิดจากแรงจูงใจระยะยาวจะเชื่อมโยงกับทักษะการคิดที่สูงขึ้น และจะช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างมีหลักการและน่าเชื่อถือ และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ของ Echevarria, Vogt & Short. (2008: 71-73; 2010: 100) ซึ่งเป็นกลวิธีที่กำหนดขั้นตอนการอ่านอย่างละเอียด ดำเนินตามลำดับอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการอ่านและสามารถอ่านเนื้อหาได้รวดเร็วและเกิดประสิทธิผลจากการอ่าน สามารถสรุปขั้นตอนการสอนอ่านได้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 สสำรวจเนื้อเรื่อง (survey) คือ การให้ผู้เรียนอ่านสำรวจเนื้อหาบทอ่านอย่างคร่าว ๆ ในระยะเวลา 1-3 นาที ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (question) ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามที่ต้องการรู้จากบทอ่านที่อ่านให้ครอบคลุมเนื้อหา ขั้นที่ 3 คาดคะเนคำตอบ (predict) ให้นักเรียนช่วยกันคาดคะเนคำตอบจากคำถามที่ตนเองได้ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 อ่านเนื้อเรื่อง (read) ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างละเอียด ขั้นที่ 5 การตอบสนอง (respond) ให้นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 ทุกข้อโดยเปรียบเทียบคำตอบจากการคาดคะเนในขั้นที่ 3 เพื่อสรุปคำตอบที่ครอบคลุมเนื้อเรื่อง และขั้นสุดท้าย คือ ขั้นสรุป (summarize) ให้นักเรียนสรุปความเข้าใจจากเนื้อเรื่องที่อ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้วครูกับนักเรียนร่วมกันพิจารณาความถูกต้อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

(CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ผลวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ในปัจจุบันที่ต้องอาศัยสื่อออนไลน์ช่องทางในการจัดการเรียนรู้และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์หลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI)

การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept-Oriented Reading Instruction: CORI) ได้รับการพัฒนาขึ้นในปี 1993 โดยคณะของ John T. Guthrie (Ph.D.) ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยMaryland ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีแนวคิดสำคัญในการพัฒนา คือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดในการอ่านเพื่อความเข้าใจผ่านการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนใน 2 ด้านได้แก่

- 1) ส่งเสริมกลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategies) ในระหว่างกิจกรรมการอ่าน
- 2) เสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านของผู้เรียน

โดยมีแนวคิดว่าการสร้างความคิดรวบยอดของผู้เรียนจากเนื้อหาการอ่านจะต้องอาศัยกลวิธีการอ่านขั้นสูงซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านสร้างความคิดรวบยอดจากการอ่านได้ คือ ความสนใจและแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งมาจากการเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญและมีประเด็นอันน่าสนใจสำหรับผู้เรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจในการอ่านอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กัทรี, และแมกแคนน์ (Guthrie, & McCann. 1977: 140, อ้างอิงจาก สุธีรัตน์ อักษรกาญจน์. 2553: 17) กล่าวว่า การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานแบบร่วมมือและความสามารถในการเรียนรู้ สุธีรัตน์ อักษรกาญจน์ (2553: 18-19) กล่าวถึง การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) สรุปได้ว่า การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ได้รับแนวคิดมาจากการเรียนการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาเป็นหลัก (Content-based Instruction) ซึ่งเน้นการประสานเนื้อหากับวัตถุประสงค์การสอนภาษาและเน้นบทอ่าน เพราะมีแนวคิดว่าการนำบทอ่านที่ผู้เรียนสนใจมีความรู้ หรือมีประสบการณ์ร่วมกับเนื้อหาในบทอ่านนั้น จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทอ่านได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ยังมุ่งเน้นสาระหัวข้อมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องในมุมมองแบบบูรณาการ ซึ่งช่วยกระตุ้นนิสัยช่างคิดช่างวิเคราะห์ วิจัย จะสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งนับเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านและเพิ่มระดับความสนใจในการอ่าน

โอโนมา โรจนางษ์ (2554: 32-35) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการได้แก่

1. เนื้อหาที่ให้ความรู้เชิงมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือสัมพันธ์กัน ระหว่างองค์ประกอบพื้นฐานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างใหญ่ที่ทำให้เกิดการทำหน้าที่ร่วมกันแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท จัดหมวดหมู่ 2) ความรู้เกี่ยวกับหลักการและการสรุปอ้างอิง 3) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี แบบจำลอง และโครงสร้างขององค์กร

2. การส่งเสริมแรงจูงใจในการอ่าน คือ การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกผูกพันกับการอ่าน ซึ่งจะต้องอาศัยแรงจูงใจภายใน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นจากบทอ่าน หัวข้อ เนื้อหา 2) ความเกี่ยวข้องในเนื้อหากับผู้เรียน เช่นความสนใจ หรือเหมาะสมกับวิชาชีพ 3) ความท้าทายในการลงมืออ่าน

3. การสอนกลวิธีในการอ่าน ซึ่งกลวิธีสำคัญในการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) คือ ทบทวนความรู้เดิม ตั้งคำถาม ค้นคว้าหาข้อมูล และสรุปความ

4. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการ คือ 1) เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น 2) เพื่อเล่าเรื่องหรือสรุปเนื้อหาที่อ่านเป็นการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับฟัง และ 3) เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริง ได้อย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI)

สุธีรัตน์ อักษรกาญจน์ (2553: 19-20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ไว้ดังนี้ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) จะแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สังเกตและสำรวจตัวเอง (Observe and personalize) 2) ค้นคว้า (Search and retrieve) 3) ทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหา (Comprehend and integrate) 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Communicating and others)

ขั้นที่ 1 สังเกตและสำรวจตัวเอง (Observe and personalize) ผู้เรียนสำรวจบทอ่านเพื่อนำมาตั้งเป้าหมายในการอ่านและสำรวจความรู้เดิมของตนเองเพื่อเชื่อมโยงมาทำความเข้าใจบทอ่าน

ขั้นที่ 2 ค้นคว้า (Search and retrieve) ผู้เรียนสืบค้นความรู้เพิ่มเติมจากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาทำความเข้าใจบทอ่าน

ขั้นที่ 3 ทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหา (Comprehend and integrate) ผู้เรียนเรียนรู้กลวิธีการอ่าน เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า เนื้อหาสาระของบทอ่าน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Communicating and others) ผู้เรียนนำผลการอ่านมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้นและครูเพื่อร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญของบทอ่าน

โอนมา โรจนางษ์ (2554: 35) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ไว้ดังนี้ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) จะแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) สังเกตและสำรวจความตั้งใจของตน 2) สืบค้นและเรียกคืน 3) ทำความเข้าใจและบูรณาการ 4) สื่อสารกับผู้อื่น

ระยะที่ 1 สังเกตและสำรวจความตั้งใจของตน (Observe and personalize) เป็นขั้นตอนที่สร้างแรงจูงใจในการอ่าน โดยการจัดสถานการณ์ที่เป็นจริงมาเชื่อมโยงกับเนื้อหา โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติ หรือใช้ประสบการณ์ในชีวิตจริง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะกระตุ้นความสนใจใคร่รู้มีการทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิมก่อนการอ่าน

ระยะที่ 2 สืบค้นและเรียกคืน (Search and retrieve) ในระยะนี้เป็นผลจากการกระตุ้นความสนใจในระยะที่ 1 ดังนั้น จำเป็นจะต้องชี้แนะวิธีสืบค้นและเรียกคืนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนใจจากแหล่งความรู้อื่น ๆ กลวิธีการอ่านเนื้อหาประเภทข้อมูลข้อเท็จจริง (expository text) กลวิธีการอ่านแบบกวาดสายตา (scan) และกลวิธีการอ่านจับใจความ (Skim) ให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ

ระยะที่ 3 ทำความเข้าใจและบูรณาการ (Comprehend and integrate) เป็นขั้นของการอ่านเนื้อหาบทอ่าน การจัดกิจกรรมในระยะนี้จะใช้ผู้สอนหรือเพื่อนเป็นต้นแบบการอ่าน (modelling) และการจัดรูปแบบการอ่านแบบสนทนากลุ่ม (Group discussion) จะช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีขึ้น ผู้สอนต้องแนะนำกลวิธีการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาประเด็นสำคัญจากการอ่าน จำแนกรายละเอียดที่ควรใส่ใจ การสรุปความ และการประเมินโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discussion) จะช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลได้มากกว่าการอ่านคนเดียว

ระยะที่ 4 สื่อสารกับผู้อื่น (Communicating and others) เมื่อผู้เรียนมีมโนทัศน์ในเนื้อหาที่อ่านแล้ว ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสื่อสารมโนทัศน์หรือความเข้าใจนั้นผ่านกิจกรรมเช่น การอภิปราย การโต้เถียง หรือการเขียนข้อความ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงผลงาน (project work) จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่รู้จากการอ่านได้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ได้รับการพัฒนาจาก Jana Echevarria & Marry Ellen ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านให้มีความเชี่ยวชาญและมีการคิดที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้อ่านสามารถสร้างคำถามและค้นหาคำตอบ ตลอดจนตรวจสอบและสรุปความเข้าใจในเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจจากบทอ่านที่อ่านแล้วนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนเองเพื่อพยากรณ์คำตอบและตอบคำถามนอกจากนี้ ยังส่งเสริมความสัมพันธ์ในชั้นเรียนโดยให้นักเรียนแสดงความรู้สึกความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ในวรรณกรรมได้อย่างอิสระในทุกขั้นตอน (สกุรัตน์ เจริญอินทร์พรหม. 2561: 36)

การจัดกิจกรรมการอ่านด้วยกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

อีเชอวาร์เรีย, วอร์จต์, และ ชอร์ต (Echevarria, Vogt, & Short. 2008: 71-73; 2010: 100, อ้างอิงจาก ชันญพร ฌรงค์ทิพย์. 2556: 12) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการอ่านด้วยกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1: สำรวจบทอ่าน (survey)

- 1.1 ผู้สอนมอบหมายเนื้อหาบทอ่านให้ผู้เรียนทุกคน
- 1.2 ผู้เรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่อง แบบผ่าน ๆ โดยให้สังเกตชื่อเรื่อง คำสำคัญคำที่มีการเน้นคำ หรือรูปภาพประกอบภายใน 1-3 นาที
- 1.3 ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่นักเรียนสำรวจพบในบทอ่านกับความรู้และประสบการณ์ของตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายในการศึกษาเนื้อเรื่องเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2: สร้างคำถาม (question)

- 2.1 ผู้เรียนเรียนจับคู่หรือแบ่งกลุ่มแล้วร่วมกันตั้งคำถามประมาณ 2-3 คำถามที่ผู้เรียนเรียนคาดว่าจะหาคำตอบได้จากเนื้อหาบทอ่านที่ได้อ่านสำรวจ
- 2.2 ผู้เรียนแต่ละคู่หรือกลุ่มนำเสนอคำถามบนกระดาน
- 2.3 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันทำสัญลักษณ์หลังคำถามที่ซ้ำกัน
- 2.4 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันพัฒนาคำถามใหม่แทนคำถามเดิมที่ซ้ำกัน
- 2.5 ผู้เรียนแต่ละคู่หรือกลุ่มบันทึกคำถามลงสมุด

ขั้นที่ 3: คาดคะเนคำตอบ (predict)

- 3.1 ผู้เรียนแต่ละคู่หรือกลุ่มร่วมกันพยากรณ์คำตอบของคำถามทุกข้อที่สร้างไว้ในขั้นที่ 2 โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทรรศนะหรือประสบการณ์เพื่อสนับสนุนคำตอบ
- 3.2 ผู้เรียนแต่ละคู่หรือกลุ่มบันทึกคำตอบที่ได้จากการพยากรณ์ทั้งหมดลงในใบงาน

ขั้นที่ 4: อ่านเนื้อหาบทอ่าน (read)

- 4.1 ผู้เรียนอ่านเนื้อหาบทอ่านอย่างละเอียด ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นอ่านรายบุคคล จับคู่อ่าน หรือแบ่งกลุ่มอ่านตามความสนใจ โดยผู้สอนกำหนดเวลาอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
- 4.2 และผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ข้อความในเรื่องที่อ่านหรือจดบันทึกข้อความที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นคำตอบหรือสามารถสนับสนุนคำถามทุกข้อที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2

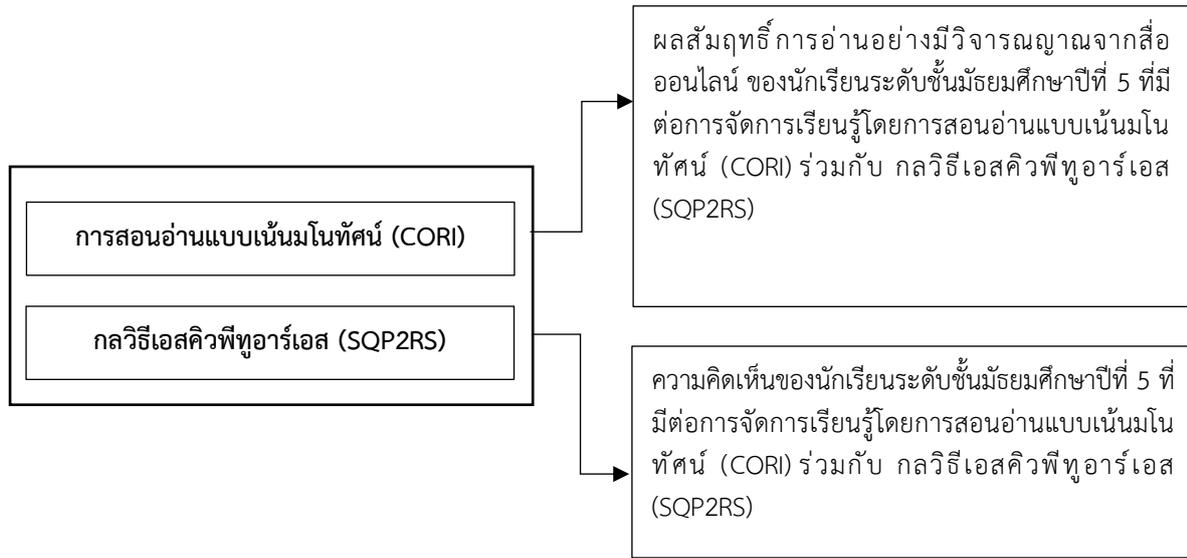
ขั้นที่ 5: ตอบสนอง (respond)

- 5.1 ผู้เรียนนำเสนอคำตอบของคำถามทุกข้อ
- 5.2 ผู้เรียนร่วมกันเปรียบเทียบคำตอบในขั้นนี้กับคำตอบที่คาดคะเนไว้ในขั้นที่ 3
- 5.3 ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย เพื่อสรุปคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดของคำถามทุกข้อในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 6: สรุป (summarize)

- 6.1 ผู้เรียนสรุปความรู้ความเข้าใจเรื่องที่อ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 6.2 ผู้เรียนนำเสนอผลงานการสรุปความรู้ แล้วผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันพิจารณาความถูกต้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 24 ห้องเรียน มีนักเรียน 995 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนห้อง E-AI จำนวน 35 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ที่จัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทูอาร์เอส (SQP2RS) จำนวน 5 แผน โดยเริ่มสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เมื่อนำผลการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของตัวเลือกที่ใช้แล้วนำผลการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เมื่อนำผลการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67

– 1.00 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์มาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ แล้วนำผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์มาตรวจ นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) โดยมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง ระหว่าง 0.30-0.67 และอำนาจจำแนก (r) โดยมีค่าอำนาจระหว่าง 0.27-0.53 เลือกแบบทดสอบที่ผ่านการหาคุณภาพ จำนวน 40 ข้อ มาเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและตัวเลือก แล้วจึงนำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คือ การตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder – Richardson (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 182) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 แล้วจึงนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) โดยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ประกอบด้วยความคิดเห็นของนักเรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ด้านเนื้อหา ด้านการสอน และด้านวัดผลประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ขึ้นก่อนการทดลอง เป็นขั้นที่ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยใช้เวลา 40 นาที
2. ขึ้นทดลอง ดำเนินการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 10 คาบ ไม่นับเวลาดทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้
3. ขึ้นหลังการทดลอง ภายหลังจากดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) ทดสอบกับ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้แต่สลับข้อและตัวเลือก แล้วให้นักเรียน ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ตรวจสอบผลการทดสอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ โดยโดยใช้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์โดยใช้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)
 - 1.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
 - 1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder – Richardson

2. สถิติที่ใช้ในการสมมติฐาน ดังนี้

เปรียบเทียบคะแนนวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) และกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ก่อนการจัด การเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์เลือกใช้สถิติสุตท้ายโดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test dependent)

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	35	40	17.83	3.76	13.45	.00
หลังเรียน	35	40	26.66	4.86		

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ($\bar{X} = 26.66$, S.D. = 4.86) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 17.83$, S.D. = 3.76) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านบรรยากาศ			
1. นักเรียนรู้สึกมีความสุขในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน	4.80	0.53	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้ทำทหายความสามารถของนักเรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
3. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น	4.94	0.24	มากที่สุด
รวม	4.88	0.36	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้			
4. กิจกรรมมีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่หลากหลาย	4.71	0.62	มากที่สุด
5. กิจกรรมไม่ยากจนเกินไป นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้	4.69	0.68	มากที่สุด
6. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน	5.00	0.00	มากที่สุด
7. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
8. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และนำเสนอความรู้	4.94	0.24	มากที่สุด
9. นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้	4.86	0.36	มากที่สุด
รวม	4.83	0.40	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
10. ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ดี	4.71	0.67	มากที่สุด
11. ช่วยให้นักเรียนมีเป้าหมายในการอ่าน	4.57	0.74	มากที่สุด
12. ช่วยให้นักเรียนมีหลักการอ่านที่ถูกต้อง	4.77	0.60	มากที่สุด
13. ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการอ่านในระดับสูงได้	4.89	0.32	มากที่สุด
14. ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และตัดสินคุณค่าสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล	4.94	0.24	มากที่สุด
15. ช่วยให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น	4.65	0.73	มากที่สุด
รวม	4.76	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.81	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับ ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ ด้านบรรยากาศ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36) ลำดับรองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.40) และด้านประโยชน์ที่ได้รับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.55) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านบรรยากาศ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสองลำดับได้ดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) การจัดการเรียนรู้ที่ทําความสามารถของนักเรียน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และ นักเรียนรู้สึกมีความสุขในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกได้ดังนี้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น และนำเสนอความรู้ ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) และนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ

และด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับได้ดังนี้ ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และตัดสินคุณค่าสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการอ่านในระดับสูงได้ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และ ช่วยให้นักเรียนมีหลักการอ่านที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นรูปแบบการสอนอ่านแบบ IK2C คือ กระตุ้นความสนใจ (Interest) แสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) อ่านพิเคราะห์ (Critical Reading) และ การประมวลความรู้ (Comprehensiveness) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เดิมด้านการอ่านที่มีเพื่อจับใจความ ตีความ

วิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนตัดสินใจและประเมินค่าจากเนื้อหาสาระที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้ประโยชน์ ดังนั้น การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ของนักเรียน หลังจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โอนมา โรจนางษ์ (2554: 152) ที่พบว่า ผลของการใช้กรอบการเรียนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่พัฒนาขึ้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลลัพธ์การอ่าน แรงจูงใจในการอ่านและกลวิธีการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพงษ์ กาละพงษ์ (2563: 64) ที่พบว่า นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน และในระยะติดตามผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งงานวิจัยของ ธนวิทย์ กวินธนเจริญ (2563: 84) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยด้านที่นักเรียนมีความเห็นมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ได้ออกแบบให้ผู้เรียนได้มีความกล้าแสดงออกในสิ่งที่คิดหรือตัดสินใจในขั้นตอนของการอภิปราย ซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มอาจมีคำตอบแตกต่างกันไปแม้จะเป็นคำถามข้อเดียวกัน เมื่อคำตอบของแต่ละกลุ่มเกิดความแตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมอง ทักษะคิด หลักการและเหตุผล บนพื้นฐานของข้อมูลที่เกิดจากการอ่านวิเคราะห์ และเมื่อแต่ละกลุ่มได้แสดงออกมาแล้วก็ทำให้เกิดทักษะความกล้าแสดงออกในตัวของนักเรียน นอกจากนี้ ยังเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ในเนื้อหาบทอ่านที่มีความแปลกใหม่ซึ่งในบางครั้งอาจต้องดึงความรู้และประสบการณ์เดิมมาช่วยในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจความรู้ใหม่ ดังที่ พรรณี ชูทัยเจนจิต (2545: 261-263) กล่าวว่าไว้ว่า สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการสอน คือ สภาพแวดล้อมที่ทำทลาย เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน จนส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศที่ทำทลาย สนุก ตื่นเต้น เพื่อสร้างบรรยากาศหรือรันทก่อนการเรียน เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่อาจมีความรู้สึกที่เบื่อหน่ายหรือมีรู้สึกในทางลบต่อการเรียนการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการหาวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะเห็นได้จากกระบวนการวิจัยดังกล่าวที่พยายามสอดแทรกกิจกรรมในชั้นต่าง ๆ เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีและเจตคติที่ดีต่อการเรียนจนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้

1.2 ผู้สอนควรให้ความสำคัญและความสนใจในขั้นตอนของกิจกรรมการอ่าน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่จะต้องให้ผู้เรียนทำตามลำดับขั้นตอนและขั้นตอนมีความละเอียดหลายขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนการอ่านพินิจวิเคราะห์ที่จะต้องใส่คำตอบจากการคาดคะเน การอภิปรายในกลุ่ม และการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ผู้สอนจึงต้องคอยอธิบายและให้คำแนะนำ เน้นย้ำ วิธีการขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนที่จะลงมือปฏิบัติการอ่าน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาระหว่างการทำกิจกรรมการอ่าน

1.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) มีกระบวนการหลายขั้นตอนต้องใช้เวลาในการสอนมากพอสมควร จึงควรเลือกใช้คาบคู่ในการทำกิจกรรมการสอนอ่าน

1.4 ผู้สอนควรส่งเสริมและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสร้างคำถามที่มีความหลากหลายครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการประเมินตามแนวคิดพุทธิพิสัยแบบใหม่ของบลูม (Bloom's Revised Taxonomy) เพื่อให้นักเรียนมีความ

เข้าใจเนื้อเรื่องทีอ่านมากยิ่งขึ้นและเกิดทักษะความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ตลอดจนผู้สอนต้องทำหน้าที่แนะนำ สนับสนุนหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่สามารถทำได้ตามจุดประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตอบสนองต่อวรรณกรรมและวรรณคดี

2.2 ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS) นี้ ไปศึกษาวิจัยกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ หรือรายวิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาในลักษณะที่ผู้เรียนจะต้องใช้วิจารณญาณในการอ่าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชนัญพร ณรงค์ทิพย์. (2556). **ผลของการจัดกิจกรรมภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอสที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตอบสนองต่อวรรณกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวิทย์ กวินธจนเจริญ. (2563). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี SQP2RS**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรณี ชูทัยเจนจิต. (2545). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เสริมสิน พริมเพรสซิสเต็ม.
- มณีนรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2548). **อ่านเป็น: เรียนเก่ง - สอนเก่ง**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิชเคชั่นส์.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สกุรัตน์ เจริญอินทร์พรหม. (2561). **การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริพงษ์ กละพงษ์. (2563). **ผลการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 21(1): 60-76.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2562). **รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2561 Thailand Internet User Profile 2018**. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สุธีรัตน์ อักษรกาญจน์. (2553). **ผลของการเรียนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันมา โรจนางษ์, พันตำรวจตรีหญิง. (2554). **การเพิ่มผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยการเรียนการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ในบทความวิจัย: การทดลองภาคสนาม**. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson, E., & Guthrie, J. T. (1996). **Teaching with CORI: Talking the big jump**. The National Reading Research Center.
- Cooper, J. D., & others. (1988). **To What and How to Reading Instruction**. Ohio: Merrill Publishing.
- Echevarria, J., & Vogt, M. (2008). **99 Ideas and activities for teaching English learners with the SIOP model**. Boston: Allyn and Bacon.
- _____. (2010). **Making content comprehensible for secondary English learner: The SIOP model**. Boston: Allyn and Bacon.